

„Místo toho nastává hluché období, kdy je situace zdánlivě vyřešená, dítě se umístilo do ústavu nebo k přechodnému pěstounovi. Úřady mají klid a čekají. Ale všichni sanační pracovníci vědí, že pokud rodiče nezačnou situaci měnit hned, šance na návrat dítěte klesá každým dnem.“

Terapeutka Alžběta Hlásková popisuje v [Deníku N](#) jeden z nešvarů systému péče o ohrožené děti, který je v rodině stále příliš často a na dlouhou dobu posílá děti do ústavní péče.

Krátce

- **Poslanci školského výboru hlasovali pro odklad maturity ze tří předmětů o dva roky.** Paradoxně proti vládnímu návrhu, který počítá s odkladem povinné maturity z matematiky do doby, kdy se podaří uskutečnit dlouho odkládané a potřebné změny ve výuce na školách (tedy na podstatně delší dobu). Pokud by svůj [návrh ve sněmovně prosadili](#), poprvé by absolventi středních škol ze tří předmětů maturovali na jaře 2023 ([lidovky.cz](#)). Ministr Roberta Plagu podporují jednohlasně pouze Piráti. „Naopak Plagovi straničtí kolegové se na odklad na neučito příliš netváří,“ popisuje rozložení sil [v poslanecké sněmovně](#) Josef Mačí na SeznamZpravy.cz, který v textu upozorňuje také na dlouhodobé rozpory mezi premiérem Andrejem Babišem (ANO) a jeho ministrem školství, které v posledních dnech znovu ožily v souvislosti s rozhodnutím ministerstva nevyplatit část dotací sportovním klubům.
- **Chceme, aby se děti naučily naopak více, vysvětluje Arnošt Veselý, proč je třeba redukovat učivo.** „Cíl je jednoduchý, snížit objem informací, které se žáci učí, aby měli více času je procvičit a skutečně pochopit,“ dodává v rozhovoru na [idnes.cz](#) vedoucí týmu, který připravoval dokument Hlavní směry vzdělávací politiky ČR 2030+(MŠMT). Za megatrendy, které do budoucna budou ovlivňovat společnost včetně školství, považuje digitální technologie, klimatickou změnu a globalizaci. „Některé jsme v dokumentu načrtly, ale pochopitelně nikdo z nás neví, co bude za deset nebo patnáct let. Stroje nás nahradí v rutinních činnostech. Ale stroje ještě neumějí být tvořivé a samostatné. Práce v kolektivu, sociální citění, komunikace jsou rovněž dovednosti, kde člověk nad stroji stále vítězí,“ uvažuje o budoucnosti školství Arnošt Veselý.
- **Do škol nastupuje o rok později pětina dětí, často pro to nejsou žádné podstatné důvody.** „Učitelé i odborníci z pedagogicko-psychologických poraden se shodují, že jedním z důvodů, proč podíl pozdních nástupů do první třídy neklesá, je, že se stále víc věcí, s níž by si vyučující u žáků dříve běžně poradili, posuzuje jako porucha,“ konstatuje v [Lidových novinách](#) Eva Presová ([ceskaskola.cz](#)).
- **Škola může při delší nemoci požadovat omluvenku od lékaře, ten ji ale nemusí vystavit.** [Rodicevitani.cz](#) v [textu Lucie Kocurové](#) hledají odpověď na otázku, zda může škola po rodičích chtít při omlouvání nemocného dítěte razítko od lékaře. Podle [metodického doporučení ministerstva školství](#) to lze u absencí delších než tři dny požadovat, mělo by se to ale dít jen výjimečně, například pokud má škola podezření na záškoláctví. Jenže Lékařská komora již před časem vydala prohlášení, že lékař omluvné listy dětem razítkovat nemusí.
- **Nominujte inspirativního učitele na cenu Global Teacher Prize CR 2020.** Ocenění sleduje odbornost pedagogů, individuální přístup k žákům, vytváření a používání inovativních učebních metod a zapojení do odborné komunity. [Nominace jsou otevřeny do 28. února.](#)

V souvislostech

ZAPLATÍ EVROPSKÉ PENÍZE SOCIÁLNÍ PRÁCI NA ŠKOLÁCH?

Na konci minulého roku poslala ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová (ČSSD) do připomínkového řízení návrh zákona [o přídatku na bydlení](#) (VeKLEP). Ten má sjednotit poskytování finanční podpory v oblasti bydlení do jediné dávky. Počítá také s tím, že příspěvek na bydlení nebude přiznáván rodičům dítěte, které v rámci povinného předškolního vzdělávání nebo školní docházky zamešká v jednom pololetí školního roku více než sto hodin z jiných než zdravotních důvodů.

Nepromyšlený návrh vyvolal vlnu kritiky nejen od [ministerstva školství](#) ([Novinky.cz](#)), ale i dalších resortů, zájmových organizací, odborníků i politiků. Ti namítají, že podmínky bydlení [mají přímý vliv na úspěch dětí](#) ve škole (Česká televize). Mohou se přitom opřít o řadu studií i přímo z českého prostředí. Například sociolog Daniel Prokop na datech [kvantitativního výzkumu Stav české rodiny, co ji chrání](#) (Sociologický časopis) ukazuje, že kvalita a podmínky bydlení, bytová nouze nebo časté stěhování přímo souvisí s horšími výsledky a dalšími problémy dětí ve škole. Podle Prokopa by měla politika v oblasti podpory bydlení u příjmově slabších rodin zohledňovat samotnou (ne)kvalitu bydlení (rozlohu a přeplněnost bytu, nestabilitu bydlení, vlhkost a hluk), která se může promítat do života a vzdělávání dítěte. K tomu by měl napomoci kompletně nový zákon o sociálním bydlení, k jehož přípravě ve svém [programovém prohlášení zavázala](#) vláda Andreje Babiše. Ten prozatím představen nebyl. Návrh ministryně Maláčové může naopak zhoršit podmínky bydlení celých rodin a bude tak podle ekonoma Štěpána Jurajdy trestat děti za chyby jejich rodičů, přitom [„investice státu do dětí za rodiče se vyplatí víc než cokoliv jiného.“](#)

Kritika nepovedeného návrhu donutila - alespoň verbálně - ministryni Maláčovou přijít s dalšími, relevantnějšími opatřeními. Prohlásila, že chce za pomoci evropských fondů [nastavit systémovou sociální práci na obcích](#). „Ředitelé škol či starostové by mohli požádat například o peníze na dodatečné školní psychology či sociální pracovníky, pokud obec vykazuje znaky vyloučené lokality. O detailech opatření se nyní jedná.“ (Český rozhlas). Tento krok by byl vítaný, jak zdůrazňuje i EDUin v letošním Auditě vzdělávacího systému. Právě [vznik a systémové ukotvení školské sociální práce](#) je jednou ze základních podmínek pro zvyšování šance na úspěch ve vzdělávání i v životě pro děti z komplikovaného sociálního prostředí. Pomohlo by to i samotným učitelům a školám, na které je zvláště v posledních letech přenášena odpovědnost za řešení sociálních problémů rodin. Školní sociální práce je běžným standardem a účinným nástrojem pomoci dětem, rodičům a školám v mnoha zemích světa ([School Social Work Worldwide](#) či [School Social Work: National Perspectives on Practice in Schools](#)).

V České republice je ale školská sociální práce [prozatím v plenkách](#) (VÚPSV) a není ani systémově ukotvena. Z [existujících vládních strategií či strategií MPSV nevyplývá](#), že by byl k dispozici jasný plán, který by musel vedle zajištění financování zahrnovat také nezbytné legislativní úpravy, přípravu a vzdělávání daných pracovníků či metodické vedení. V tomto ohledu je nutná úzká spolupráce ministerstva práce a ministerstva školství i dalších aktérů. Maláčová navíc navazuje zavedení sociální práce ve školách na evropské prostředky. Z dosud poslední publikované verze [návrhu operačního programu](#) (OPZ plus 2021-2027) přitom nevyplývá konkrétní představa o uchopení celé problematiky. Navíc není jasné, kdy bude vše schváleno a především od kdy budou moci školy a obce prostředky na nové pracovníky čerpat.

Karel Gargulák, konzultant a analytik EDUin

Akce tohoto a příštího týdne (výběr z [EDUKalendáře](#))

20. 3., Říčany, Konference pro úspěch našich škol

25. 2., 18 - 20 hod., ZŠ Boleslavská, Praha 4, Ochutnávka [Učitele naživo / Jitka Michnová: Čarujeme s matematikou](#)

4. 3., 17.00 – 19.00, Kampus Hybernská, Proč (ne)učit o klimatické změně?

POMOZTE NÁM JAKO DÁRCE:

Každý dar umíme efektivně použít a proměnit ho v užitečnou informaci. Týden co týden připravujeme Beduin, píšeme a mluvíme o vzdělávání s cílem proměnit ho k lepšímu. Abychom v tom mohli pokračovat i nadále, potřebujeme Vaši podporu.

DAROVAT